

BANKARSKI SEKTOR SRBIJE 2018.

Bankarski sektor Srbije na kraju 2018. godine čini 27 banaka zajedno sa 1.598 jedinica u organizacionoj mreži. U njemu je zaposleno 22.830 ljudi. Taj sektor je u 2018. godini, kao i cela privreda, zabeležio odgovarajući napredak. U ovom radu su naglašeni sledeći aspekti analize bankarskog sistema:

MAKROEKONOMSKI POGLED

Makroekonomsko okruženje Srbije, budući pod neprekidnim monitoringom Svetske banke, ostvarilo je tokom 2018. dalje stabilizacijske efekte. Kao takvo, makroekonomsko okruženje se stalno javlja kao jači osnov za odigravanje celokupne ekonomske i socijalne delatnosti, otuda i bankarskog sektora.

Vidi str. 58-60

FINANSIJSKI POLOŽAJ

Finansijski položaj bankarskog sektora Srbije govori o daljim strukturnim doterivanjima, što potvrđuje da jača svoje kapacitete i da se mogu formirati viša očekivanja prema njemu. Naravno da se taj položaj oblikuje nizom sinhronizovanih mera regulatornog karaktera (od strane Narodne banke) kombinovanih sa poslovnim politikama banaka.

Vidi str. 61-62

FINANSIJSKA USPEŠNOST

Stabilnost makroekonomskog sistema i jači finansijski položaj banaka pretpostavke su za osetno bolje finansijske performanse bankarskog sistema. Oseća se jača ekspanzija kredita, viša efikasnost korišćenja kapitala i njegova veća efektivnost. Svi parametri kvalitetnijeg dolovanja banaka i prinosa na njihov kapital jačaju veru u njihov dalji doprinos razvoju. Bankarski sektor je tokom 2018. godine izvršio kreditnu ekspanziju i poboljšao svoju strukturu kapitala, kao i realizovao znatan napredak u efikasnosti i efektivnosti upotrebe svog kapitala. Svi parametri uspešnosti svedoče o boljitku.

Vidi str. 62-63

SUMARNI PREGLED

Jačanje kapaciteta bankarskog sektora i njegovih performansi počiva na kombinovanim i usaglašenim delovanjem mera stabilizacije makroekonomije, pa su sumarni pogledi sve više ohrabrujući. Ojačani bankarski sistem je potpora višim uspesima u budućnosti.

Promenjeno je stanje u makroekonomiji Srbije, što je izazvalo paralelne promene u finansijskoj poziciji i uspešnosti bankarskog sektora. Uopštavajući te promene, mogu se naglasti bitni pozitivni trendovi, poboljšanja bankarskog sektora i značajna očekivanja za naredne godine.

Vidi str. 64-65

REZIME

Gljučne reči: bankarski sektor, srpske banke, finansijska pozicija, finansijska uspršnost, adekvatnost kapitala.

Pogled na kapacitete i performanse bankarskog sektora Srbije u 2018. godini, zasnovan na njegovom ocenjivanju po svim bitnim pokazateljima, dovodi nas do saznanja da sa jačanjem privrede jača bankarski sektor kao zaloga daljeg jačanja ekonomije. Svi statistički podaci o bankarskom sistemu Srbije u 2018. godini, i sve ocene zasnovane na ispitivanju performansi ovog sektora, govore da je ova godina bolja od prethodne.

U radu su ispitani bitni aspekti kvaliteta finansijske konstitucije i performansi bankarskog sektora Srbije, a sve na osnovu zvaničnih podataka NBS. Trend je dobar, sve je na sve boljim osnovama, pa se dalje mogu očekivati dobri rezultati u funkcionisanju bankarskog sektora, koji će biti snažniji faktor dizanja stope rasta ekonomije srpskog društva.

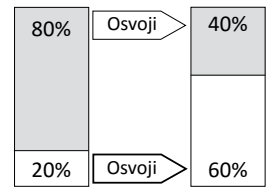
PARETO POGLED NA BANKE SRBIJE U 2019.

Populacija banaka formirana po Paretovim gledištima 80%-20%, daje upečatljive uvide u njihovu poziciju i efektivnost.

Pet banaka (od ukupno 27) čini 20% populacije banaka, a njih 22 čine 80% ukupnog broja banaka Srbije.)

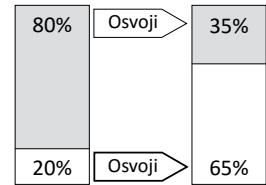
Polazeći od podataka NBS koji se odnose na banke Srbije u 2018, sačinili smo odgovarajuća ispitivanja po četiri ključna parametra. Po četiri parametra formiramo grupe 20% i grupe 80%, izdvojivši informacije koje sumiramo na sledeći način:

- *Odnosi u prihodu.* 20% banaka prisvoji 60% prihoda, dok njih 80% prisvoji 40% prihoda banaka Srbije.

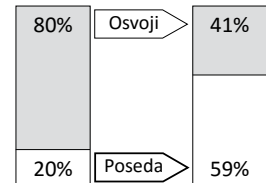
Banaka Prihoda

- *Odnosi u profitu.* 20% banaka prisvoji 65% profita, dok njih 80% prisvoji 35% profita banaka Srbije.

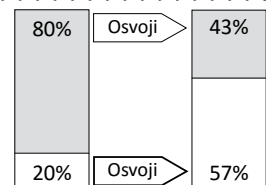
Banaka Profita

- *Odnosi u imovini.* 20% banaka poseduje 57% imovine, dok njih 80% prisvoji 43% imovine banaka Srbije.

Banaka Imovine

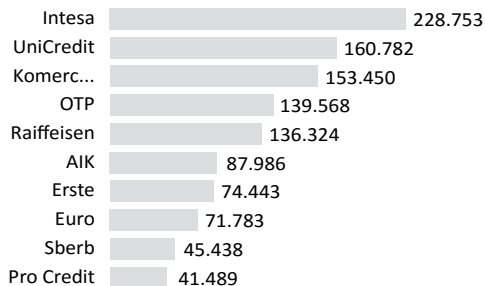
- *Odnosi u kapitalu.* 20% banaka poseduje 62% prihoda, dok njih 80% prisvoji 38% kapitala banaka Srbije.

Banaka Kapitala

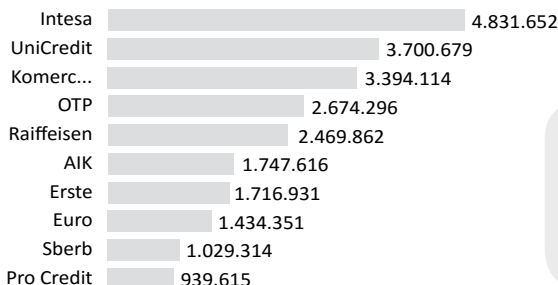
Zaključak koji se nameće iz ovih činjenica je jasan: Manjina banaka (20%) poseduje ogromnu većinu imovine i kapitala, isto tako ostvaruje ogromnu većinu prihoda i prisvaja većinu profita, dok ogromna većina banaka (njih 80%) poseduje manje imovine i kapitala i prisvaja manjinu prihoda i profita.

TOP 10 BANAKA SRBIJE 2018.

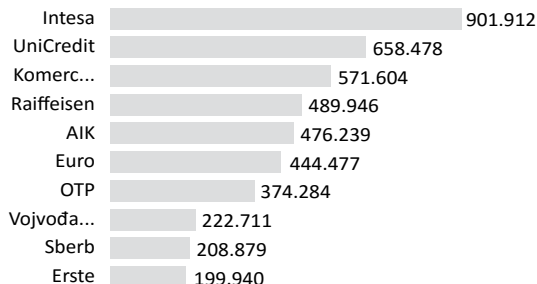
TOP 10 PO PRIHODU

Banaka Intesa već godinama dominira na tržištu bankarskih usluga.

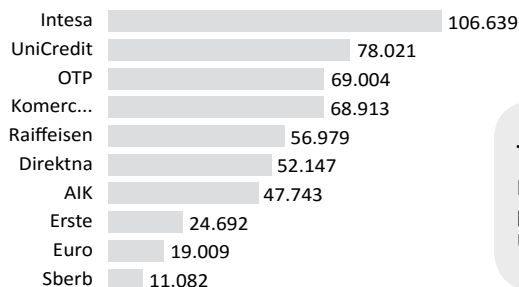
TOP 10 PO IMOVINI

Dominantna u prihodima, Intesa je dominantna i po masi imovine koju pokreće. UniCredit banka je ove godine zasela na drugo mesto, potisnuvši odatle Komercijalnu banku.

TOP 10 PO KAPITALU

I u masi sopstvenog kapitala Banka Intesa drži neprikosnoveno prvo mesto, imajući skoro 50% višu masu svojeg kapitala od drugoplasirane banke.

TOP 10 PO PRINOSIMA

I definitivno, Banka Intesa je po neto profitu na prvom mestu, opet daleko ispred drugoplasirane UniCredit banke.

Izvor: NBS. Iznosi u hiljadama EUR.

USLOVI DELOVANJA BANKARSKOG SEKTORA

Makroekonomsko okruženje

Bankarski sektor je deo miljea u kojem deluje, pa je taj milje presudni uticajni faktor na njegov način uređenja, s jedne strane, i na rezultate koje ostvaruje svojim delovanjem, s druge strane. S obzirom na to da je makroekonomsko okruženje dinamička kategorija, njegovo stanje i trendovi utiču na stanje i trendove u bankarskom sektoru na više nivoa:

Kvalitativno. Kvalitet makroekonomskog sistema Srbije beleži neprekidni uspon. Taj sistem je predmet stalnog reformisanja, odnosno zadavanja viših ciljeva, doziranja mera da se ti ciljevi realizuju i neprekidnog kontrolisanja. Sve to daje rezultate koji su sve bolji.

Kvantitativno. Ekonomski kvaliteti daju kvantitete koji su mera tih kvaliteta. Prva mera kvantitativnog uspeha čini stopa rasta koja se ostvaruje iz godine u godinu. Razumljivo je da je ova refleksija kvaliteta mera strukturiranja i sistematskog političkog usmeravanja ekonomije.

U najoštrijim crtama, makroekonomsko okruženje Srbije u 2018. godini značajno je unapređeno (2), a njegove glavne crte se mogu sumirati na sledeći način:

- *Stopa rasta BDP-a pozitivna, rekordna u poslednjim godinama nakon krize.* Od 1,9% u prethodnoj godini, u 2019. je registrovan rast GDP-a od 4,4%. Ovakva stopa rasta je najviša u poslednjoj deceniji, značajan činilac ovog rasta je stopa rasta u poljoprivredi. A opet, ova u poljoprivredi (15%) je visoka zbog značajnog pada u prethodnoj godini.
- Budžet države je u suficitu za oko 0,6%. Suficit je postojao i u prethodnoj godini, pa je to kumulativno doprinelo smanjenju dužničke pozicije Srbije.
- *Stabilni makroekonomski sistem* je garancija za stabilnost poslovanja i to je snaga privlačenja stranih investicija. Zahvaljujući tome Srbija je ostvarila značajne prilive stranih investicija, po čemu je privukla pažnju javnosti i analitičara.
- *Kreditni rejting Srbije* raste, što je dodatni faktor koji stimuliše rast BDP-a. Jedan aranžman sa MMF-om je okončan, a novi odobren. Ocene MMF-a o uspešnosti konsolidacije srpske privrede imaju svojeg odjeka kod investitora i pozitivno deluju na Srbiju kao potencijalnu investicionu destinaciju.
- *Unapređena strukturna konkurentnost.* Do ovoga se stiže ključnim reformskim poduhvatima koji su ostvareni u sektoru građevinarstva, tržišta rada, i u poreskoj oblasti. Sve to doprinelo je da ostvarimo markantno mesto na Doing Business listi Svetske banke.

Opšte okolnosti ekonomije Srbije 2018:

- Rekordan rast BDP-a u poslednjoj deceniji
- Poboljšana klima u ekonomiji
- Značajni efekti mera ekonomske politike

- *Fiskalna stabilizacija* koja se sprovodi od 2015. godine donela je realne efekte. U budžetu se javlja suficit.

Međutim, značajni su problemi sa kojima se Srbija bori na putu svog razvoja i dostizanja zemalja sa kojima treba da se upoređuje:

- *Rast BDP-a je značajno manji od zemalja u okruženju. Kumulativno, od 2010. do 2018. godine BDP Srbije je porastao za nepunih 20%, a u zemljama centralne i istočne Evrope oko 33%. (6, 12.).* Srbija je zemlja sa hendikepima korupcije, nejakim poštovanjem prava, nedograđenim institucijama, slabim poslovanjem javnih preduzeća, nedovoljnom stopom investicija, što su sve kočnice bržem rastu.
- *Nereformisan poreski sistem.* Smatra se da su ovde značajni izvori za oslobađanje privrede od tereta i kanalisanja sredstava na liniji razvoja. Poznata je činjenica visokih poreskih opterećenja zarada.
- *Nedovoljne investicije u infrastrukturi* su kočnica bržeg razvoja. Puno se gradi, ali je sve to još nedovoljno. Izgradnja infrastrukture ima značajne akceleratorne efekte na razvoj, upošljava kapacitete trenutno, dugoročno donosi olakšanje poslovanja.
- *Potrebna su značajna sredstva za zaštitu životne sredine.* Ovde smo na repu Evrope u faktima i u svesti. Ovde predstoje značajna ulaganja koja su visoka neophodnost i za koja će sigurno biti podsticajnih sredstava i kreditnih izvora.
- *Komunalna struktura poražavajuće loša.* Uz neefikasna javna komunalna preduzeća, koja dolaze od loših rešenja njihove konstitucije, loša komunalna infrastruktura je udarac na kvalitet života u lokalnim zajednicama. Sve su ovo faktori od uticaja na banke, jer razvoj treba više kreditnih sredstava, a efikasna privreda je faktor uspešnog povraćaja kredita.

Regulativa je ključni faktor poboljšanja u bankarskom sektoru.

Bankarsko okruženje

Prvi interes bankarskog sektora je da ima jaku privredu. Banka je faktor jačanja privrede, a snažna privreda je garancija uspeha banaka. Svako osnaživanje privrede je istovremeno otvaranje novih prostora koji donose mogućnost dodatnih angažmana bankarskih sredstava koja omogućuju razvoj privrednih aktivnosti.

Regulatorno okruženje bankarskog sektora svojim kvalitetom značajno doprinosi njegovoj konstituciji i stimulisanju onih ponašanja koja doprinose ekonomiji društva.

Bankarski sektor je tokom 2018. godine ostvario značajan napredak (za poređenje sa stanjem u 2017. godini vidi 5) koji stoji na povoljnim uticajima kako opšteg makroekonomskog sistema tako i njegove regulative. Pojedinačno navedeni ključni faktori uspeha bankarskog sektora mogu se ovako sažeti:

- *Povoljan regulatorni okvir bankarskog sektora.* Snažne prudenčijalne mere doprinele su visokoj kapitalizaciji bankarskog sektora Srbije. Ova kapitalizacija je viša nego u okruženju, a faktor je poverenja u banke i njenu sigurnost.
- *Funkcionalna monetarna politika.* Ova politika je pune kontrole nad monetarnim agregatima. I, kao takva, bila je solidna podrška srpskoj ekonomiji.
- *Povoljne kamate.* Ključni indikator: kamatne stope na državne hartije od vrednosti su dostigle nove minimume. Isto tako su i kamatne sope na kredite vrlo blizu svojih minimuma. Sve to govori da se država može zaduživati jeftinije. A lagodnije se dolazi do izvora za finansiranje različitih potreba, i privrede i stanovništva. Sve se to odrazilo u stopi razvoja BDP-a u 2018. godini.
- *Rast kreditne aktivnosti.* Razvojne ambicije su zadovoljavane pojačanom kreditnom aktivnošću, pa je došlo do ekspanzije kreditne mase. Podaci o rastu stanogradnje i objekata privrede govore o vidljivim efektima rasta kredita.
- *Stopa inflacije* je u okvirima predviđenog, kamatne stope su u opadanju, kurs dinara prema evru je stabilan, a kreditna aktivnost banaka je uvećana.
- *Dobre mere kontrole NBS.* NBS je iznad poslovnih banaka, i kao centralna finansijska institucija odgovorna je za stabilnost i zaštitu korisnika finansijskih usluga, stoga donosi mere za očuvanje finansijske stabilnosti i aktivno radi na upravljanju rizicima banaka, kao i na zaštiti korisnika finansijskih usluga.
- *Poboljšan kvalitet plasmana.* Kvalitativno, plasmani su sve bolji, stari truli i problematični se polako povlače iz aktive bankarskog sektora, dok prostor sve više zauzimaju zdravi plasmani.
- *NPL značajno smanjeni.* Velika boljka je i dalje prisutna, ali je bitna tendencija njenog smanjenja. Sumarno, bankarski

sektor je izašao iz faze restrukturiranja, u dobroj je konsolidaciji i sve je agilniji faktor podrške privrede i segmenta finansiranja stanovništva, komercijalnog i javnog sektora.

FINANSIJSKA POZICIJA

Finansijska pozicija

Finansijska pozicija bankarskog sektora govori o kvalitetima njegove konstitucije i o kapacitetima finansijske snage. Struktura govori o dugoročnim karakteristikama, o formiranim svojstvima koja treba da se ispolje u budućnosti. Finansijska pozicija bankarskog sektora je rezultat prošlih događaja koji su svojim dejstvom kumulirali svoje efekte u bilansu stanja.

Upoređeno sa prethodnom godinom, u 2018. godini finansijska pozicija pokazuje sledeće:

- *Porast mase aktive.* Bilansna masa bankarskog sektora se u 2018. godini uvećala za 9,82%. Ovo ukazuje da je došlo do širenja aktivnosti.
- *Porastao ukupni kapital sa kojim bankarski sektor operiše.* Ovo je samo druga strana porasta aktive banaka; taj kapital je porastao sa 37,7 na 41,8 mlrd €, što u procentima iznosi 9,82%.
- *Struktura aktive se izmenila.* Potraživanja prema inostranstvu su bila ekspanzivnija (14,38%) u odnosu na domaća potraživanja (7,60% uključujući državu); jedinice lokalne samouprave su manje dužne (skoro 14%) nego prethodne godine. Ostala aktiva je smanjila svoju proporciju u ukupnoj aktivi.

I potraživanja i ostala aktiva su porasli, ali se njihova proporcija promenila u korist potraživanja, što je znak racionalizacije angažmana sredstava bankarskog sektora.

- *Sopstveni kapital je uvećan* za 338 miliona €, što je rast od četiri odsto. Masa svih izvora kapitala je uvećana za skoro 10%, a kapital se uvećao za četiri posto, što govori o dobrom odnosu.

Aktiva banaka RS:

- Uvećana aktiva
- Umanjena ostala sredstva
- Uvećana ostala sredstva

Pasiva banaka RS:

- Uvećana masa pozajmljenog kapitala
- Blago uvećan sopstveni kapital

Konsolidovani bilans Bankarskog sektora

	u mil EUR		
	2017	2018	Promene
Potraživanja	34.628	38.484	3.856
<i>Domaća</i>	22.860	24.740	1.880
Država	5.368	5.501	133
Druge fin. org.	262	230	-31
JLS	234	227	-6
JP	771	913	142
PD	8.559	9.195	635
Stanovništvo	7.656	8.660	1.003
Neprofitne org.	11	14	3
<i>Strana</i>	11.768	13.744	1.976
NBS	10.075	11.417	1.342
Banke	1.693	2.327	634
Ostala aktiva	3.137	3.395	258
NBS	1.534	1.770	236
Banke	1.602	1.625	22
AKTIVA	37.765	41.879	4.114
Obaveze	3.423	4.253	830
NBS	34	27	-7
Banke	3.390	4.226	837
Novčana masa	19.252	22.167	2.916
Depoziti	3.005	3.159	155
Državni depoziti	2.380	2.561	181
Oročeni depoziti	624	598	-26
Kapital	8.146	8.484	338
NBS	2.524	2.760	236
Banke	5.622	5.723	102
Ostalo	3.940	3.815	-124
NBS	1.455	1.675	220
Banke	2.485	2.140	-344
PASIVA	37.765	41.879	4.114

Izvor: tabela konstruisana prema:
NBS, Konsolidovani bilanci bankarskog sektora,
<https://www.nbs.rs/internet/cirilica/80/index.html>

- *Obaveze su uvećane* za 830 miliona €. Njihov procentualni porast je 20% u odnosu na prethodnu godinu, a njihova proporcija u odnosu na ukupni kapital kojima se bankarski sektor finansira iznosi preko 10%. Ovo govori da banka uvećava pozajmljeni kapital za finansiranje svojih aktivnosti.

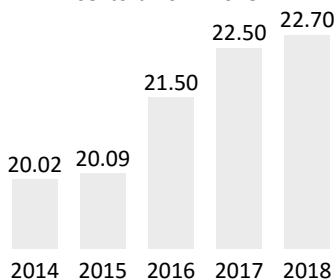
Adekvatnost kapitala

Odnos sopstvenog kapitala banaka prema ukupnom kapitalu je strogo propisan. Regulatorni minimum je osam posto. I banke se mere po tome da li održavaju taj odnos. Bilansi bankarskog sektora za 2018. godinu ukazuju da stanje kapitala u bankarskom sektoru u RS 2018. godine ima sledeće karakteristike:

Adekvatnost kapitala – osnov sigurnosti.

- *Održiva adekvatnost kapitala bankarskog sektora.* Stanje kapitala se tokom 2018. godine kretalo na nivou od preko 21%, maksimum je dostignut u drugom kvartalu kada je pokazatelj adekvatnosti kapitala dostigao 22%
- *Adekvatnost kapitala bankarskog sektora Srbije je veća od onog što je minimum, i veća je nego u istom sektoru u okruženju.* Po ocenama onih koji su kompetentni za kapitalizaciju bankarskog sistema, kapitalizacija banaka Srbije je visoka i daje osnov za sigurnost.

Adekvatnost kapitala bankarskog sektora 2014-2018.

<https://www.nbs.rs/internet/cirilica/80/index.html>

FINANSIJSKI REZULTATI

Bankarski sektor Srbije je u 2018. godini ostvario jačanje rezultata u odnosu na prethodnu godinu. Dobre performanse iz prethodne godine su nastavljene i u ovoj, pa su zabeleženi novi rekordi.

Iz podataka u bilansu uspeha bankarskog sektora za 2018. godinu (3), analitički se mogu izvući sledeći zaključci:

Rezultati 2018. godine:

- Dobici veći u ovoj u odnosu na prethodnu godinu
- Performanse generalno bolje
- *Veći dobiti bankarskog sektora ove u odnosu na prethodnu godinu.* Bankarski sektor Srbije u 2018. godini zabeležio je dobitak pre poreza u iznosu od 644 mil. €, što je za preko 60 mil. € više nego u prethodnoj godini, odnosno porastao je za 10,2%.
- *Neto profiti u odnosu na prethodnu godinu* su porasli za 599 mil. €. Glavna stavka neto profita bankarskog sektora su

kamate. Na svim pozicijama prihoda zabeležen je rast u odnosu na prethodnu godinu. Dobitak nakon oporezivanja je porastao za 10,77%.

- *Naknade i provizije* su porasle za oko pet odsto, one su stabilan i stalno rastući deo prihoda bankarskog sektora.
- *Ostali poslovni prihodi* su opali, ali su i ostali poslovni rashodi pali u značajnijem iznosu.
- *Zarade su uvećane, takođe i amortizacija.* Broj zaposlenih se i dalje smanjuje, pa je tako brojno stanja u ovom sektoru na kraju 2018. godine svedeno na 22.830, što je za 225 manje nego na kraju prethodne godine. Zarade su porasle, što govori da su postojeći zaposleni bolje nagrađeni.

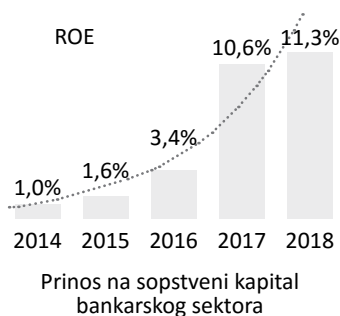
Svi indikatori govore da je uspešnost bankarskog sektora bolja u 2018. nego što je bila u 2017. godini.

Efikasnost i efektivnost kapitala

Kritično je važno za ekonomiju da njen bankarski sektor bude agilni doprinosilac njenom razvoju. Koliko su banke u Srbiji zaista faktor razvoja ekonomije, to jepitanje koje se često postavlja i, veoma često, zagovara bankarska sebičnost i kratkoročno favorizovanje profitabilnosti. To pitanje je izvan ovog kratkog razmatranja performansi banaka, pa se ovde ograničavamo samo na ključne koeficijente koji ukazuju na performanse bankarskog kapitala.

Efikasnost bankarskog sektora u 2018. godini može se okarakterisati na sledeći način:

- *Prinos na aktivu (ROA) je ostao isti kao prethodne godine.* Ovaj prinos iznosi 2,1%, tako da nema promene u odnosu na prethodnu. Obrt je bio u 2017. godini kada je ovaj prinos utrostručen u odnosu na prethodnu.
- *Stopa prinosa na kapital (ROE) je porasla sa 10,6% u 2017. na 11,3% u 2018. godini.* Među svim indikatorima ovaj važi za onaj od najvećeg uticaja na prosuđivanje o kvalitetu delovanja kapitala.
- *Odnos neto prihoda od kamata prema aktivu takođe je na niskom nivou.* Ovaj koeficijent je 2018. iznosio 6,1%, opao je u odnosu na prethodnu godinu, kada je bio 6,5%.

Prinosi na bankarski kapital u Srbiji:

- Tradicionalno niski, a sve bolji.
- U 2018. rekordna ROE – 11,3%.

NEKI ZAKLJUČCI

Bankarski sektor Srbije je zabeležio novi korak napred u 2018. godini. On jeste korak napred, ali nije toliko snažan da bi zadovoljio i bankare i druge aktere u društvu, jer je snažan bankarski sektor snažna podrška napretku kojeg su ljudi u Srbiji željni. Kao bitni podržavajući stavovi koji proizilaze iz prethodne analize mogu se predstaviti sledeći:

Sažeto:

- Sve pretpostavke efikasnosti – bolje
- Sve bolja finansijska pozicija
- Sve bolje performanse
- Potrebe za jačanjem bankarskog sektora sve izrazitije

- *Banke su i dalje u restrukturiranju.* Glavna drama restrukturiranja je počela da se stišava, ali je restrukturiranje i dalje u toku. Ono ide kroz fuzije, čime se slabije banke pripajaju jačima, koje donose snažnije koncepte i odlučniji menadžment. Očekuje se i prodaja Komercijalne banke i njen uspon pod novim vlasništvom.
- *Stopa prinosa na kapital bankarskog sektora je porasla u odnosu na onu u prethodnoj godini.* Upoređeno sa drugim bankarskim sektorima u okruženju, ovde je zjapila značajna razlika na našu štetu. Svi su znaci da se naš bankarski sektor postepeno diže u efikasnosti.
- *Čišćenje aktive se nastavlja – problematični plasmani splašnjavaju.* Podaci ubedljivo govore o jednom i drugom, i jedno i drugo se nastavlja, i jedno i drugo su dali rezultate do sada, a očekuje se dovođenje ovih procesa do novih granica.
- *Perspektiva boljeg – jačanje i bankarskog sektora i privrede Srbije.* Jača ekonomija društva ima jače zahteve za finansi-

ranjem svojih tekućih i razvojnih potreba, a jači bankarski sektor jača je podrška potrebama za finansiranjem. Rast jednog i drugog stoje u jakoj korelaciji.

Srbija ne ostvaruje zadovoljavajuću stopu razvoja BDP-a, iako je u poslednjim godinama ostvarila značajan napredak, potrebni su novi podsticaji bazirani na analitičkim saznanjima. Svetska banka (6,15) u svom dokumentu posvećenom razvoju ekonomije Srbije ističe da su firme koje imaju pristup kreditima produktivnije od firmi koje nemaju takav pristup i da je Srbija pred izazovom povećanja kreditiranja: „Ako bi Srbija udvostručila kreditiranje privatnog sektora u odnosu na BDP na 80%, godišnji realan rast BDP-a mogao bi se uvećati za oko 1,3 procentna poena.“ (6,16). U istom dokumentu se zaključuje da u Srbiji tržišta kapitala ne rade ono što bi mogla da zadovolje potrebe za finansiranjem. U drugom dokumentu se napominje da je finansijski sektor Srbije pod dominacijom banaka (7, 12) i ističe se kako su tržišta kapitala plitka i nerazvijena, da nisu razvijene bazične pretpostavke za razvoj tržišta i da su kreditna sredstva povoljnija od uslova pod kojima se kapital može pribaviti na tržištu kapitala.

Banke su izgradile veće poverenje, ali su u neprekidnom grču prilagođavanja zbog tehnoloških novatorija koje je oblikuju na netradicionalan način, ali i zbog konkurencije i zainteresovanosti da se ostvaruje viša profitabilnost.

LITERATURA

1. Fiskalni savet, *Strateške preporuke za budzet i fiskalnu politiku u 2020. godini*, oktobar 2019 - http://www.fiskalnisavet.rs/doc/analize-stavovi-predlozi/2019/FS_%20Strateske_preporuke_za_budzet_i_fiskalnu_politiku_u_2020_%20godini.pdf
2. Milojević, M., *Ekonomija Srbije 2014–2018 kroz ključne pokazatelje*, REVIZOR, 85/2018. str. 7-29
3. Narodna banka Srbije – Bankarski sektor – analiza i izveštaji - <https://www.nbs.rs/internet/cirilica/80/index.html>
4. Narodna banka Srbije, *Bankarski sektor u Srbiji, izveštaj za IV tromesečje 2018*, https://www.nbs.rs/internet/latinica/55/55_4/kvartalni_izvestaj_IV_18.pdf, preuzeto 17. Juna 2019.
5. Obradović, M., *Bankarski sektor u Srbiji 2017*, REVIZOR, 82/2018. str. 21-30
6. WorldBank: *Serbias New Growth Agenda, 2019* - <http://pubdocs.worldbank.org/en/788351576613977914/SRB-CEM-Synthesis-ENG.pdf>
7. WorldBank: *Technical Note: Capital Market Development, February 2019* - <http://documents.worldbank.org/curated/en/475341562570095897/pdf/Serbia-Capital-Market-Development-Technical-Note.pdf>

AUDIT FIRMS IN SERBIA 2018

SUMMARY

Key words: banking sector, Serbian banks, financial position, financial performance, capital adequacy.

A look at the capacities and performance of the Serbian banking sector in 2018, based on its evaluation by all relevant indicators, leads us to the realization that with the strengthening of the economy, the banking sector is strengthened as a pledge to further strengthen the economy. All the statistics on the banking system of Serbia in 2018, and all the assessments based on performance testing of this sector, say that this year is better than the previous one.

This paper examines the important aspects of the quality of the financial constitution and the performance of the Serbian banking sector, all based on official NBS data. The trend is good, everything is on sounder grounds, so good results can be expected in the functioning of the banking sector, which will be a stronger factor in raising the growth rate of the economy of Serbian society.